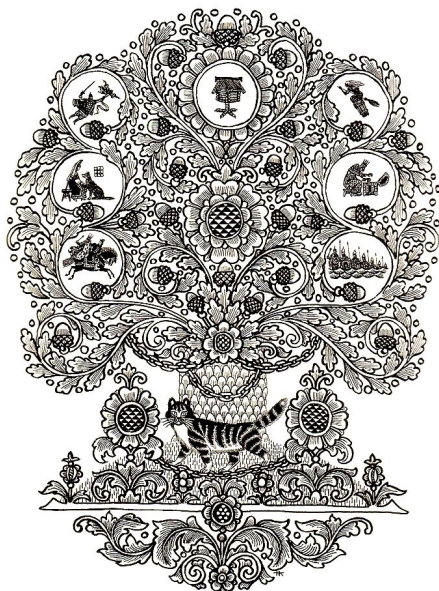

НАЦІОНАЛЬНА СПІЛКА КРАЄЗНАВЦІВ УКРАЇНИ
Миколаївська обласна організація
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР «ЛУКОМОР'Я»

E-ISSN 2708-4116

СТАРОЖИТНОСТІ ЛУКОМОР'Я

ЕЛЕКТРОННИЙ
ІСТОРИЧНИЙ ЖУРНАЛ

2024

№ 2 (23)

Старожитності Лукомор'я (Antiquities of Lukomorie)

Електронний історичний журнал. Заснований 2020 р. (рішення Правління Миколаївської обласної організації Національної спілки краєзнавців України, протокол № 1 від 13.03.2020 р.). Виходить 6 разів на рік.

Видання входить до переліку «Б» фахових видань України (Наказ МОН України від 26.11.2020 р. № 1471)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Савченко Віктор – д.і.н., професор, Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського (Одеса, Україна) – *головний редактор*

Вовчук Людмила – к.і.н., доцент, Чорноморський національний університет імені Петра Могили (Миколаїв, Україна) – *заступник головного редактора*

Бажан Олег – к.і.н., ст. наук. співр., Інститут історії НАН України (Київ, Україна)

Біаджи Паоло – PhD (історія), професор, Університет Ка' Фоскарі (Венеція, Італія)

Габро Ірина – к.політ.н., доц., Чорноморський національний університет імені Петра Могили (Миколаїв, Україна)

Куриляк Валентина – к.техн.н., PhD, доцент, Український гуманітарний інститут (Буча, Київська область, Україна)

Пархоменко Владислав – д.і.н., професор, Чорноморський національний університет імені Петра Могили (Миколаїв, Україна)

Піструїл Ігор – к.і.н., ст. наук. співр., Одеський археологічний музей (Одеса, Україна)

Сапожніков Ігор – д.і.н., ст. наук. співр., Інститут археології НАНУ (Одеса, Україна)

Сініка Віталій – к.і.н., Придністровський державний університет імені Т.Г. Шевченка (Тирасполь, Молдова)

Тельнов Микола – к.і.н., Інститут культурної спадщини Міністерства освіти, культури та досліджень Молдови (Кишинів, Молдова)

Тригуб Олександр – д.і.н., професор, Чорноморський національний університет імені Петра Могили (Миколаїв, Україна)

Федоренко Михайло – к.і.н., доцент, Національний університет кораблебудування імені Адмірала Макарова (Миколаїв, Україна)

Хмель Анастасія – к.і.н., доцент, Чорноморський національний університет імені Петра Могили (Миколаїв, Україна)

Вчений секретар: Олександр Смирнов

Контакти редакції: 54007, Україна, Миколаїв, а/с № 5; **E-mail:** mk.nsku@ukr.net

Офіційна адреса видання в Інтернеті: <http://www.lukomor.mosk.mksat.net>

Старожитності Лукомор'я. 2024. № 2 (23). 146 с.

Опубліковані статті відбивають точку зору авторів, яка не завжди збігається з думкою Редколегії. Відповідальність за точність цитувань несе Автор.

ЗМІСТ

Слово редактора

- Отрощенко Віталій, Фоменко Віктор**
Світлій пам'яті невтомної трудивниці Ірини Миколаївни Шарафутдінової (1929–2024) 5

Нова історія

- Тацієнко Віталій**
Побут вихованців Київської духовної семінарії у першій половині XIX ст. 9

- Бандура Юрій**
«Утопічний» аспект «загальноруської» історії: рецепція М. Гоголя 18

- Чучалін Олександр**
Матеріали архівних фондів ЦДІАК України як джерело з історії Києво-Видубицького Михайлівського чоловічого монастиря XIX – початку XX ст. 30

- Земський Юрій**
Станова ієрархія польської шляхти Українського Правобережжя як перешкода національній консолідації та боротьбі за відродження державності середини XIX ст. 38

- Тригуб Олександр, Степанчук Юрій**
Чоботарська сільськогосподарська реміснична школа: сторінки невідомої історії аграрної освіти (1907–1921 рр.) 55

- Кузнець Тетяна, Лісовська Ольга**
Українське життя в повітовому місті Умань перших десятиліть XX ст. у висвітленні газети «Рада» 76

Новітні часи

- Савченко Віктор**
3-я Українська радянська армія у хаосі самознищення (травень 1919 р.) 90

- Пархоменко Владислав**
Дипломатична діяльність УНР у спогадах М.М. Галагана 101

- Качковська Яна**
Від аури твору до уявного музею: проблема копії та оригіналу твору мистецтва 109

- Габро Ірина**
Історія формування китайської діаспори у США 119

- Крет Микола, Філіпенко Артем**
Роль і вплив російського військового контингенту в придністровському регіоні на хід російсько-української війни: склад і спроможності ОБТ, оцінка воєнних загроз 128

CONTENT

Editor's Note

Otroshchenko Vitaliy, Fomenko Viktor

In memory of the tireless worker Iryna Sharafutdinova (1929-2024) 5

New Ages

Tatsiienko Vitalii

Kyiv Theological Seminary Students' Everyday Life in the First Half of the 19th century 9

Bandura Yurii

'Utopian' aspect of 'all-Russian' history: the M. Hohol' reception 18

Chuchalin Oleksandr

Uncovering the History of Vydubychi Monastery from the 19th to early 20th centuries using Archival Records from the Central State Historical Archives of Ukraine in Kyiv 30

Zemskyi Yurii

Class Hierarchy of the Polish Gentry in the Right Bank of Ukraine as an Obstacle to National Consolidation in the Struggle for Revival of Statehood in the mid-19th century 38

Trygub Oleksandr, Stepanchuk Yurii

Chobotarka agricultural craft school: the unknown history pages of agricultural education (1907-1921) 55

Kuznets Tetiana, Lisovska Olga

Ukrainian Life in the County Town of Uman in the First Decades of the 20th century as Depicted in the Newspaper 'Rada' 76

Modern Times

Savchenko Viktor

The 3rd Ukrainian Soviet Army is in the chaos of self-destruction (May 1919) 90

Parkhomenko Vladyslav

Diplomatic Activity of the UPR in the Memoirs of M.M. Galagan 101

Kachkovska Yana

From the Aura of the Artwork to the Imaginary Museum: The Problem of Copy and Original in Art 109

Habro Iryna

The History of the Formation of the Chinese Diaspora in the USA 119

Kret Mykola, Fylypenko Artem

Role and Influence of the Russian Military Contingent in the Transnistrian Region on Course of the Russian-Ukrainian War: Composition and Capabilities of Weapons and Military Equipment, Assessment of Military Threats 128